



סיכום שנת

2 0 2 0



מסיל"ה

שותפים וחברים יקרים,

שנת 2020 הייתה, ללא ספק, אחת השנים המאתגרות והמורכבות שידענו.

מגיפת הקורונה גרמה לפגיעה קשה בחוסן הבריאותי, כלכלי ונפשי של רבים ברחבי העולם, אך השלכותיה על אוכלוסיות משוללות זכויות, כדוגמת אוכלוסיית מבקשי המקלט וחסרי המעמד, היו קשות ביותר ומרחיקות לכת.

מיד עם פרוץ המגיפה, פעלנו במהירות להתאים את פעילות מסיל"ה למציאות החדשה שנכפתה עלינו.

בשנה החולפת צוות מסיל"ה פעל לילות כימים כדי לתת מענה לצרכים הבסיסיים ביותר של אלפים מחברי הקהילה, בעיקר סיוע כלכלי ותמיכה נפשית, זאת לצד הנגשת כל המידע הקשור למגיפה אשר פורסם על ידי גורמים ממשלתיים שונים ותכלול הסיוע לכלל הארגונים בזירה.

במקביל, המשכנו במתן טיפול סוציאלי מקיף לכל מטופלי מסיל"ה ולקידם פרויקטים הנותנים מענה לצורכי הקהילה העולים מהשטח.

אני מבקשת להודות מקרב לב לצוות מסיל"ה על מסירות און קץ, הגמישות הרבה והחשיבה מחוץ לקופסא, שאיפשרו מתן מענה משמעותי לחברי הקהילה בתקופה משברית זו.

בנוסף, כל צוות מסיל"ה שולח תודה גדולה לכל שותפינו לדרך - קרנות, גופים ממשלתיים ואנשים פרטיים - על הסיוע המשמעותי שבחרתם להגיש לקהילה ולנו בשנה זו. פועלכם ותרומתכם האדיבה הקלה על מצוקתם של המשפחות הפגיעות ביותר בקרב קהילת מבקשי המקלט.

אני גאה להציג את עיקרי פעילות מסיל"ה בשנת 2020.

בברכה,
מירי ברברו-אלקיים
מנהלת מסיל"ה



סיכום פעילות מסיל"ה בשנת 2020

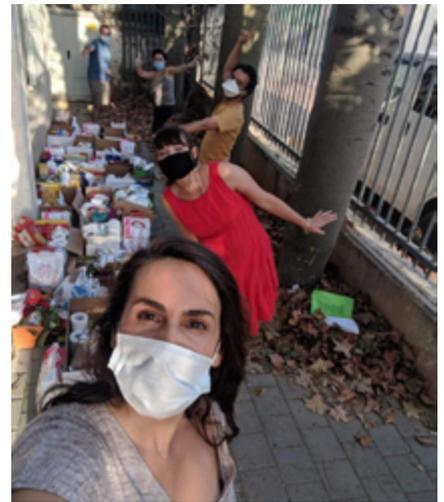
מסיל"ה הוא המרכז הגדול בישראל המסייע באופן ישיר, בכל שנה לכ-10,000 ילדים, נשים וגברים מקהילת מבקשי המקלט ולאנשים חסרי מעמד נוספים וליותר מ-20,000 בעקיפין.

מטרת העל של מסיל"ה היא שיפור איכות החיים של ילדים ומשפחות מבקשי מקלט וחסרי מעמד נוספים.

הטיפול של צוות מסיל"ה מתמקד בפלח הפגיע ביותר באוכלוסיית מבקשי המקלט: ילדים בסיכון, ילדים עם צרכים מיוחדים, שורדי עבודות וסחר בבני אדם, זאת לצד פעילות לשיפור איכות החיים והחינוך של ילדים בגיל הרך בקהילה ועבודה קהילתית לחיזוק הכוחות הקיימים בקהילה. הפעילויות והתוכניות שלנו מפותחות ומיושמות בשותפות עם מנהיגי הקהילה ושמות דגש על טיפול בצורכי הקהילה, תוך מקסום החוזקות ונכסי הקהילה.

מסיל"ה הינו מרכז עירוני ייחודי בעיריית תל-אביב-יפו, ברמת כוח האדם והתקציב. כ-60% מפעילות מסיל"ה ממומנת על ידי העירייה ומשרד הרווחה וכ-40% מתורמים ושותפים.

כיום עובדות במסיל"ה 45 נשות צוות, רובן עובדות סוציאליות ומדריכות פדגוגיות ומסייעים לנו, בכל תחומי הפעילות, כ-90 מתנדבים ומתנדבות, שזוכים לליווי צמוד והכשרה מקיפה.



מסיל"ה במספרים:

במסיל"ה פועלים שישה צוותים:

- **מרכז מיצוי זכויות והעבודה הקהילתית** - המרכז נותן מענה בכל הנוגע לתיווך ומימוש זכויות הפרט והכלל, עזרה סוציאלית ראשונית וסנגור בדגש על: זכויות הילד, נשים במעגל האלימות, בריאות, חינוך, קידום מדיניות ועוד. כמו כן, המרכז נותן מענה של גישורים בעקבות משברים במשפחה. בשנת 2020 המרכז נתן מענה ל-9,869 פניות מרחבי הארץ - פליטים, מבקשי מקלט וחסרי מעמד נוספים.

הצוות הקהילתי במרכז פועל לקידום והעצמת הקהילה באמצעות מגוון פעילויות עם הקהילה, למען הקהילה. פיתוח מנהיגות, קידום מיזמים קהילתיים, ניהול דף הפייסבוק של מסיל"ה לקהילה, יצירת וחיזוק סוכני שינוי למניעת אלימות במשפחה, לתכנון משפחה, הפעלת וליווי המתנדבים ועוד.

- **המרכז הטיפולי הפרא-רפואי** - המרכז מציע לילדים המטופלים במסיל"ה טיפול באומנות, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת. בשנת 2020, המרכז טיפל בכ-250 ילדים והוריהם במגוון טיפולים אישיים וקבוצתיים. בנוסף, המרכז מפעיל משחקייה טיפולית להורים וילדים.

- **המרכז הארצי לשורדי סחר בבני אדם ועבודות** - מבקשי מקלט רבים נחטפו בסיני והוחזקו תמורת כופר. הם עברו טראומה קשה, עבודות כפייה, התעללות פיזית, ואונס. רובם סובלים מפוסט טראומה, דיכאון, בעיות בריאות קשות ועוד. המרכז מציע טיפול הוליסטי, הכולל סיוע פסיכו-סוציאלי, הומניטרי כלכלי ומשפטי, קבוצות טיפוליות ופעילויות חברתיות. בשנת 2020 צוות המרכז טיפל בכ-250 שורדי סחר ועבודות ובכ-150 ילדיהם.

- **טיפול בילדים ומשפחות בסיכון גבוה** - בשנת 2020 העובדות הסוציאליות בצוות טיפלו בכ-1,200 ילדים בסיכון המצויים במצבי הזנחה, אלימות פיזית, אלימות מינית ועוני קיצוני. 65% מהאמהות המטופלות ביחידה הינן חד הוריות, 26% מהילדים דיווחו על אלימות מצד הוריהם ו-232 הורים דיווחו על מצוקה נפשית קשה או על נכות/מחלה.

- **טיפול בילדים עם צרכים מיוחדים ומשפחותיהם** - בשנת 2020 העובדות הסוציאליות בצוות טיפלו בכ-360 ילדים עם צרכים מיוחדים (כולל אחים) והעניקו טיפול סוציאלי, מיצוי זכויות, אבחונים, השמה במסגרות מתאימות, קבוצות תמיכה, תשלום ביטוחי בריאות ועוד.

- **טיפול בילדים ומסגרות לגיל הרך** - צוות הגיל הרך פועל במסגרות הגנים הפיראטיות של הקהילה "הבייביסטרים". בשנת 2020 הצוות ליווה באופן אינטנסיבי 17 מסגרות והעניק הדרכה פדגוגית מקיפה ומעמיקה, קורסים וסדנאות למטפלות, כלים ומידע להורים ועוד. הצוות אף אמון על זיהוי מוקדם של ילדים בסיכון וילדים עם צרכים מיוחדים במסגרות הגיל הרך, על ליווי ואריינטציה של צוותי הגנים העירוניים ועל שותפות בהובלת המודל הממשלתי-עירוני למסגרות לטף. בשנה החולפת, הצוות החל, לראשונה, לפעול גם במסגרות האפטר-סקול של הקהילה.

מסיל"ה למען קהילת מבקשי המקלט וחסרי המעמד בימי קורונה:

מגיפת הקורונה השפיעה באופן דרמטי וקשה על קהילת מבקשי המקלט וחסרי המעמד, המצויה כיום במשבר הומניטארי ורעב אקוטי. עם פרוץ המשבר, רבים מחברי הקהילה פוטרו ממקומות עבודתם, בעיקר בענפי המסעדות והמלונאות. בשיא המשבר, כ-80% ממשקי הבית נותרו ללא הכנסה כלל.

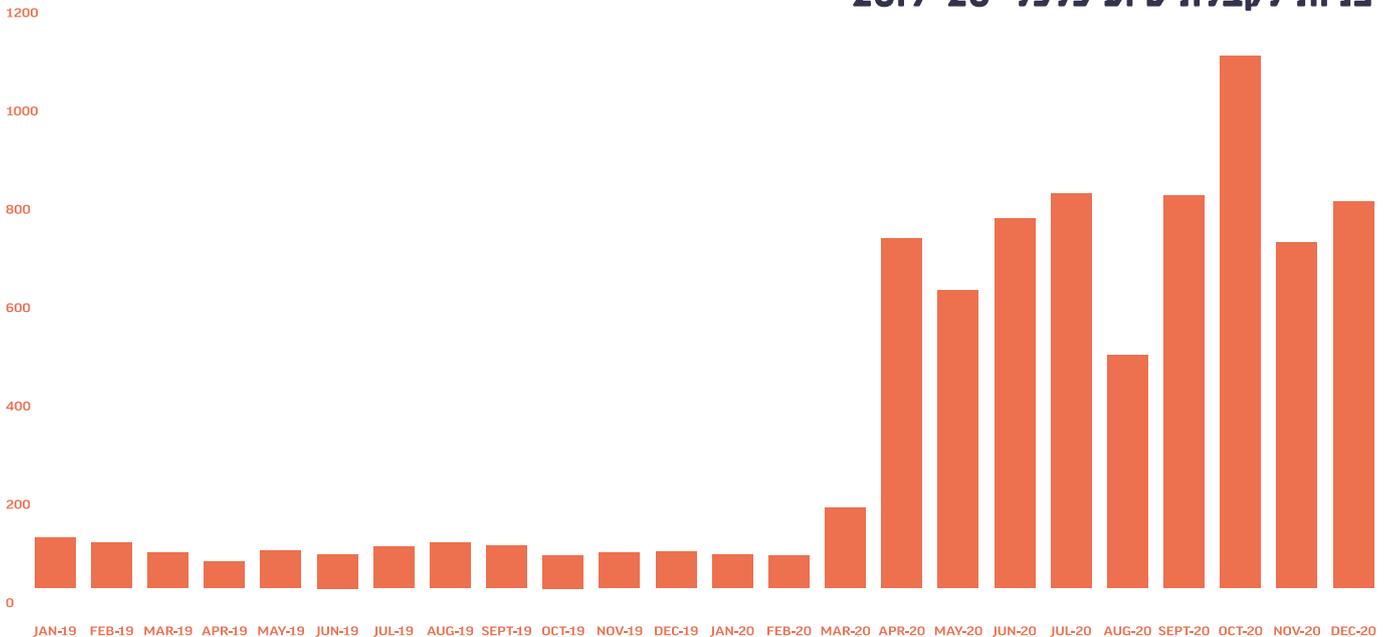
בחודשים יוני-אוגוסט, מעטים מחברי הקהילה חזרו לעבוד אך גם במתכונת מצומצמת בהשוואה לתקופה שלפני המשבר. להערכתנו, בתקופה זו בכ-50% ממשקי הבית לפחות הורה אחד לא עבד.

לסגר השני והשלישי, הגיעו רבים אחרי חודשים רבים ללא עבודה וללא חסכונות כלל. המצוקה קשה ביותר ומשפחות רבות אינן מסוגלות לרכוש מזון, לשלם בעבור מעונות היום לילדיהן, לשלם בעבור שכ"ד, ביטוחי בריאות לילדים ועוד.

בסקר שנערך על ידי מסיל"ה בשיתוף תכנית בתאבון בעיריית תל-אביב-יפו ומשרד הבריאות, בקרב 500 איש מחברי הקהילה חסרת המעמד, עלה כי 86.2% מהנשאלים נמצאים במצב של אי ביטחון תזונתי בינוני-חמור על פי הפילוח הבא: 32% ברמת אי ביטחון תזונתי בינוני ו-54.11% במצב של אי ביטחון תזונתי חמור (רעב).

ראוי להדגיש כי חברי קהילת מבקשי המקלט וחסרי המעמד אינם זכאים לקבלת כל קצבה מהמדינה והם נתולי עורף משפחתי-קהילתי. המצוקה הקשה מורגשת היטב. מדי יום מתקשרים ומגיעים פיזית למסיל"ה עשרות אנשים הנזקקים לסיוע. כמות בקשות הסיוע במזון, חיתולים, מזון תינוקות, תשלומי שכר דירה, ביטוחי בריאות לילדים, מעונות יום ועוד שהתקבלו במסיל"ה גדלה ב-1,020% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בניות לקבלת סיוע כלכלי 2019-20



אביב אף אפשר, במקרי קיצון, לסייע למשפחות בתשלום שכר דירה למנוע פינוי משפחות מהבתים ובתשלום עבור ביטוחי בריאות לילדים עם צרכים מיוחדים ובסיכון ועבור מעונות יום ומועדוניות.

מיד עם פרוץ המגיפה עברנו לפעול במתכונת חירום שהפכה, ככל שעברו הימים, לשיגרת חירום. חברות צוות מסיל"ה עושות לילות כימים בניסיון לתת מענה לצרכים הבסיסיים ביותר של הקהילה בעת הזו: סיוע כלכלי ותמיכה נפשית.

הצוותים הפרטניים - צוות ילדים בסיכון, צוות ילדים עם צרכים מיוחדים ובני משפחותיהם, צוות מרכז עבדות וסחר בבני אדם - שמרו כל העת על קשר טלפוני שוטף עם כל מטופלי מסיל"ה והחל מחודש מאי חזרו למפגשים פרונטליים.

צוות הגיל הרך הפועל ב"בייביסטרס" עבר לפעול במתכונת המשלבת הדרכה מקוונת והדרכה פרונטלית והעניק תמיכה נפשית וחומרית לגננות שנאלצו לסגור את המסגרות ונותרו ללא הכנסה וילידים והמשפחות במסגרות.

הסטודנטים שפעלו תחת המרכז הפרא-רפואי המשיכו במתן טיפולים מקוונים לילדים והחל מחודש ספטמבר חודשו הטיפולים הפרונטליים.

מארץ ועד לסוף דצמבר חילקנו:

- 12,305 תווי מזון - התווים חולקו למטופלי מסיל"ה, לפונים למרכז מיצוי הזכויות ולארגונים והעמותות השונים המסייעות לקהילת מבקשי המקלט וחסרי המעמד.
- 4,357 חבילות מזון יבש ואוכל מוכן
- 2,083 חבילות חיתולים
- 603 ערכות יצירה ומשחק
- 113 טאבלטים
- 264 ילקוטים, קלמרים וציוד לבית הספר
- 683 ערכות היגיינה
- 96 ערכות חורף - שמיות, רדיאטורים, מטריות ועוד

הסיוע הרב שחולק נרכש הודות לכספי תרומות של אנשים פרטיים וקרנות שגויסו על ידי מסיל"ה וזכו למאצינג עירוני בקרן החירום שבקרן תל-אביב, אשר הוקמה על ידי ראש עיריית תל-אביב-יפו, רון חולדאי, מיד עם פרוץ המשבר. שיתוף הפעולה הפורה עם קרן תל-

המשחקייה הטיפולית הפכה למקוונת - שלושה ספרונים וספר קריאה תורגמו לטיגריניה, אנגלית וערבית, הותאמו להם משחקים וערכות המשחק נשלחו לבתים וחולקו למשפחות המגיעות למסיל"ה. לקראת סוף שנת 2020 חודשו הטיפולים הפרטניים והקבוצתיים במשחקייה.

בנוסף, פעלנו להנגשת כל המידע הקשור למגיפת הקורונה לחברי הקהילה. הצוות הקהילתי הכין, תירגם, והעלה בעמוד הפייסבוק של מסיל"ה, שהפך למעין ערוץ חדשותי, את כל המידע החיוני בדבר המגיפה שפורסם על ידי משרדי הבריאות והממשלה, הנחיות ותקנות, הודעות על מרכזי הבדיקות, סרטונים והנחיות להורים עם תכנים פדגוגיים ועוד. המידע הופץ גם בקבוצות הוואטסאפ והטלגרם המשותפות למסיל"ה ולפעילים מרכזיים בקהילה.

בעשרת חודשי המשבר התקבלו במרכז מיצוי הזכויות של מסיל"ה 9,153 פניות מצד חברי הקהילה בעיר תל-אביב-יפו ומחוצה לה (עלייה של 261% במספר הפניות ביחס לשנת 2019). מרכז מיצוי הזכויות הוביל את הסיוע הישיר המאסיבי אותו הענקנו לחברי הקהילה.

מעבר לכך, תכללנו את הסיוע לכלל הארגונים בזירה; עובדות מסיל"ה מאיישות את מרכז השליטה לקורונה שהוקם על ידי עיריית תל-אביב-יפו, פיקוד העורף ומשרד הבריאות ומהוות את גוף הידע המרכזי על מצב התחלואה בקהילה. כמו כן, לקחנו חלק מהותי בוועדת ההיגוי לחלוקת הסיוע ההומניטרי הממשלתי-פילנטרופי ובחלוקת הסיוע לחברי הקהילה בתל-אביב-יפו.

מסיל"ה גם השתתפה בהקמת מרכז החיסונים הראשון בעולם לקהילה חסרת המעמד, בשיתוף בית החולים איכילוב, עיריית תל-אביב-יפו ומשרד הבריאות. גייסנו מגשרים שפתיים/תרבותיים לעבודה במרכז החיסונים והפקנו חומרי הסברה רבים שנועדו לעודד את חברי הקהילה להגיע ולהתחסן.

במקביל, פעלנו כל העת לספק מענה למצוקות העולות מן השטח. כך, לדוגמה, זיהינו עלייה בתופעת שוטטות ילדים, ללא השגחה, בכל הגילאים ובכל שעות היום והלילה, באזור התחנה המרכזית והשכונות סביבה, שם שוהים אנשים רבים הסובלים מהתמכרויות וממחלות בתחום בריאות הנפש. בניסיון לצמצם תופעה זו, החל לפעול בגינת הרציפים צוות המפעיל את הילדים, שכולל עובדת סוציאלית ופעיל קהילתי של מסיל"ה, לצד צוות של מינהל קהילה המפעיל מרכז נוער שכונתי במקום.

במטרה לספק מענה הוליסטי לאי-הביטחון התזונתי החמור בקהילה אנו מקדמות הקמת בנק מזון, אשר ייתן מענה רחב וקבוע לכ-1,000 המשפחות הפגיעות ביותר מהקהילה, מתוך שאיפה שמרכז זה יהפוך למכולת חברתית שתהווה פתרון מכבד לטיפול ברעב האקוטי ומעבר מתלות למסוגלות עצמית.

אורי הלוי, עו"ם קהילתי במרכז מיצוי הזכויות של מסיל"ה מספרת על אתגרי השנה החולפת:

התפקיד שלי כעובדת סוציאלית קהילתי במסיל"ה מתאפיין לרוב בפרויקטים ארוכי טווח, במחקרי עומק על צורכי קהילת מבקשי המקלט וחסרי המעמד בתל אביב-יפו ועבודה מתמשכת ליצירת מענים לצרכים העולים מן השטח. בתחילת שנת 2020 השתנה אופי פעילותי מן הקצה אל הקצה כאשר עלייתי על רכבת ההרים של טיפול מסיל"ה בקהילה בתקופת מגיפת הקורונה, רכבת שעוד לא עצרה באף תחנה מאז. העבודה בין לילה נעשתה דינאמית ובלתי צפויה. מאז פרוץ המשבר אנחנו במדרף בלתי פוסק לתת מענה לקושי העצום אליו נקלעה קהילת מבקשי המקלט ולהתאים את פעילותנו לצרכים המשתנים העולים מן השטח.

עוד שהחלו הדיווחים על מגיפה המשתוללת אי שם בסין, התחלנו לחשוב מהי האינפורמציה הרלוונטית אותה יש להעביר לקהילה שאינה ניזונה מהתקשורת הישראלית, מתוך רצון להנגיש לה את המידע וכך עשינו מאז פרוץ המגיפה.

באמצע חודש מרץ, עם הטלת הסגר הראשון, נדרשנו לנסות ולענות, באופן מידי, על הצרכים הבסיסיים ביותר של הקהילה המודרת ביותר בארץ, משוללת הזכויות ונעדרת מערכות תמיכה. בכל יום מחדש נדרשנו לזהות את הבעיות והקשיים הדחופים ביותר ולתת להם מענה מידי ורלבנטי: הפצה של אינפורמציה ברורה בשפות שונות תוך תיווך תרבותי, גיוס מתנדבים ופעילים בקהילה לפעולות שונות, חלוקת מזון מבית לבית, פעילויות פנאי לילדים, הדרכה ותמיכה להתמודדות עם המשבר והעומס הרגשי ועוד ועוד. העבודה התרחשה בקצב מואץ, האדרנלין היה בשמיים ואלה גברו על החשש והחרדה שהופיעו לעיתים עם שובי לבית, לקן הפרטי שלי.

עד מהרה החלו להגיע אלינו ידיעות על חולי קורונה בתוך הקהילה. בשיתוף פעולה עם גופי המדינה השונים אספנו בפינצטה כל שם ושם על מנת להתקשר ולדרוש בשלומם של החולים ונדרשי הבידוד ולדאוג להם לתמיכה ולמזון. מקרה אחד מסוף חודש מאי זכור לי במיוחד. התקשרה אלי עובדת סוציאלית מבית החולים איכילוב וסיפרה לי על יולדת מהקהילה שנמצאה חיובית לקורונה בבואה ללדת. בעלה נשלח מיד לבידוד בביתם עם ילדיהם הנוספים והאישה הופרדה מהתינוק שאך נולד מבלי שתורשה לגשת אליו. שוחחתי עם האב שהיה שרוי במצוקה גדולה. הוא סיפר שאשתו והוא לא יודעים מה מצבו של התינוק, שהם לא הספיקו להיערך כראוי לבידוד ושחסרים להם מוצרים בסיסיים לקראת הגעת האם הביתה מבית החולים. לא פשוט להביא לעולם תינוק בארץ זרה, עם פערי שפה, ללא משפחה תומכת, ולבטח כאשר היולדת נדבקה במגיפה עולמית. כאב לי לחשוב על האישה הזו שהופרדה מתינוקה ומבעלה ונשארה לבד. התגייסנו במהירות והצלחנו לתת מענה לרוב צרכיהם ולהקל ולו במעט על המורכבות והקושי.

בחלוף הזמן, העבודה הפכה ליותר ויותר אינטנסיבית. בחודש יוני הצטרפנו להקמת מרכז השליטה העירוני לטיפול בקורונה והפכנו לחלק אינטגרלי ממנו. ההיכרות הקרובה שלנו עם הקהילה היה קריטי על מנת לאתר ולסייע לחולים ולנדרשי הבידוד, כמו גם לתווך לקהילה את ההגבלות והנהלים המשתנים חדשות לבקרים. היה לנו חשוב לדבר עם כל אחד ממאות החולים ולספק תמיכה וסיוע. אלה היו ימי עבודה ארוכים, לעיתים יום ולילה הפכו לאחד, אבל הרגשתי שהעבודה שלנו הכרחית וחשובה מאין כמוה.

הפעילות השוטפת המשיכה גם אל מול אלפי חברי הקהילה שנפגעו כלכלית מהמגיפה. לאורך כל השנה, משרדי מסיל"ה נשארו פתוחים לחלוקת מזון וסיוע חומרי שכן אינספור משפחות בקהילה איבדו את פרנסתם ובהיעדר זכויות בסיסיות, מצוקתם הלכה וגדלה. מאז תחילת המגיפה, עשרות אנשים מחכים ליד מסיל"ה מדי יום. כולם במצוקה אדירה וזקוקים לסיוע. מפגש אחד מני רבים היה קשה מנשוא עבורי, פנתה אלינו אמא חד הורית לשלושה ילדים קטנים שפוטרה עם פרוץ המשבר ואיננה עובדת מזה 9 חודשים ובעל הבית מאיים לפנותם לרחוב בשל אי יכולתה לעמוד בתשלומי שכר הדירה. הרגשתי שהסיוע שאנו יכולים לספק הוא כל-כך דל בהתחשב במצבה הקשה והתמלאתי ייאוש. אך לצד התחושות האלה, ימים רבים אני מוצפת גאווה על כך שדלתנו תמיד פתוחה לקהילה ואנשים רבים מגיעים ומוציאים אצלינו מענה למצוקתם וכאבם. אני גם שואבת כוחות מהפעילים והמנהיגים בקהילה שלצד הקושי הפרטי שלהם, תורמים מזמנם וממרחם, מזה חודשים ארוכים, כדי לטפל ולסייע לבני הקהילה שלהם, בצורה מעוררת השראה.

במקביל להתמודדות עם מצב החירום הנוכחי, אנחנו ממשיכות כל העת לבחון את הצרכים של הקהילה, על כל היבטי החיים ומנסות ביצירתיות ובגמישות לחשוב קדימה על הצעד הבא.

**לפניות להתנדבות או תרומה של מזון יבש / טיטולים /
פורמולה לתינוקות / תרומות כספיות
נשמח אם תכנו אל:**

MESILA@MAIL.TEL-AVIV.GOV.IL

לצערנו, אין באפשרותנו לקבל תרומות של בגדים וצעצועים